

Наказателнопроцесуална защита на околната среда в контекста на съвременните предизвикателства

Използвани съкращения / 6

Увод / 8

Глава I. Съвременни теории и правна рамка на еколо-гичните престъпления

§ 1. Съвременни криминологични теории и концепции за екологичните престъпления / 14

1. Традиционната криминология / 14

2. Теория за „Зелената криминология“ / 18

3. Концепцията за „екоцид“ / 22

4. Концепция за престъпленията против околната среда като „Престъпления срещу бъдещето“ / 24

5. Концепция за генерационния иск / 28

§ 2. Екологични престъпления – национална и европейска правна рамка / 31

1. Екологичните престъпления в България - обща характеристика и предизвикателства / 32

2. Европейският подход към разширена наказателноправна защита на околната среда / 41

§ 3. Сравнителноправни подходи към дефинирането на екологичното престъпление / 52

§ 4. Специфични особености на „екологично престъпление“ / 59

Глава II. Реализиране на наказателната отговорност при екологични престъпления – нормативна рамка и практически предизвикателства

§ 1. Процесуална рамка за разследване и наказателно преследване на екологични престъпления в българското законодателство / 62

1. Особенности, характерни за провеждането на ефективно разследване на екологично престъпление / 69

2. Особенности, характерни за провеждането на ефективно наказателно преследване на екологично престъпление / 79

§ 2. Статистически анализ и оценка на реализираната наказателна отговорност за екологични престъпления / 83

§ 3. Директива (ЕС) 2024/1203 - Иновации и предизвикателства / 91

1. Ефективни и пропорционални способности за разследване и наказателно преследване / 92

2. Специализирано и редовно обучение на съдиите, прокурорите, полицейските и съдебните служители, участващи в разследването и наказателните производства / 94

3. Въвеждане на система за записване изготвяне и предоставяне на анонимизирани статистически данни, относно етапите на подаване на сигнал разследване и съдебно преследване / 98

4. Защита на лицата които подават сигнали за престъпления срещу околната среда или подпомагат разследването им / 99

5. Налагане на акцесорни наказателноправни или различни от наказателноправните санкции или мерки / 101

Глава III. Възстановителното правосъдие в наказателните производства за екологични престъпления. Концепции, цели и предизвикателства

§1. Възстановителното правосъдие в екологичния контекст: концепция и приложимост / 104

§2. Правни средства за възстановяване на вредите от екологични престъпления / 113

1. Сравнителен анализ на правната уредба за възстановяване на вредите от екологични престъпления в някои европейски държави / 113

2. Предложения за нормативни промени, относно възстановяването на екологични вреди в контекста на Директива (ЕС) 2024/1203 / 117

§3. Предоставяне на достъп на заинтересованата общественост до правосъдие по екологични престъпления / 124

Заключение / 133

Библиография / 139

Приложение № 1